

**HOFOR Spildevand København
A/S**

Ørestads Boulevard 35

2300 København S

CVR-nr. 26 04 31 82

Årsrapport for 2018

Årsrapporten er fremlagt og godkendt
på selskabets ordinære generalforsam-
ling den 28. maj 2019

Yen Meng-Lund
dirigent

Indholdsfortegnelse

	Side
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	
Selskabsoplysninger	6
Hoved- og nøgletal	7
Ledelsesberetning	8
Årsregnskab	
Anvendt regnskabspraksis	11
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2018	19
Balance pr. 31. december 2018	20
Egenkapitalopgørelse	22
Noter til årsrapporten	23

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 for HOFOR Spildevand København A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 og resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 10. april 2019

Direktion

Bjarne Korshøj
direktør

Bestyrelse

Lars Therkildsen
formand

Jan Kauffmann
næstformand

Frank Brodersen

Yen Meng-Lund

Lotte Bøjer

Povl Dam Markussen

Anders Jørn Jensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i HOFOR Spildevand København A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for HOFOR Spildevand København A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vor revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vort ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vore øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vor opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vor konklusion.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

Vi henviser til note 13 hvoraf det fremgår at særligt finansieringsbehov vedrørende renteomkostninger der ikke kan indregnes i taksterne, forventes dækket via periodiske, kontante kapitaltilførsler.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vort mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vor konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vor revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vor konklusion. Vor konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vor revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vor konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vor revision af årsregnskabet er det vort ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vor viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vort ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vor opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 10. april 2019

Deloitte
statsautoriseret revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Erik Lyng Skovgaard Jensen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne10089

Lisa Svensen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne32776

Selskabsoplysninger

Selskabet	HOFOR Spildevand København A/S Ørestads Boulevard 35 2300 København S Telefon: 33953395 Hjemmeside: www.hofor.dk CVR-nr.: 26 04 31 82 Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december 2018 Stiftet: 1. januar 2001 Hjemsted: København
Bestyrelse	Lars Therkildsen, formand Jan Kauffmann, næstformand Frank Brodersen Yen Meng-Lund Lotte Bøjer Povl Dam Markussen Anders Jørn Jensen
Direktion	Bjarne Korshøj, direktør
Revision	Deloitte statsautoriseret revisionspartnerselskab Weidekampsgade 6 2300 København S
Koncernregnskab	Selskabet indgår i koncernregnskabet for moderselskabet HOFOR Forsyning Holding P/S

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan selskabets udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	2018	2017	2016	2015	2014
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hovedtal					
Nettoomsætning	526.686	513.323	544.768	549.212	430.825
Bruttofortjeneste	193.696	166.591	211.967	209.477	156.610
Driftsresultat	50.268	20.164	75.461	76.276	24.975
Resultat af finansielle poster	-32.233	-32.773	-29.228	-30.964	-38.873
Årets resultat	-862	-9.205	44.043	44.854	-15.487
Balancesum	6.357.023	6.369.791	6.117.493	5.988.281	5.560.169
Investering i materielle anlægsaktiver	322.603	284.193	388.395	344.917	282.621
Egenkapital	2.187.001	2.165.560	2.150.963	2.081.418	2.005.233
Nøgletal					
Bruttomargin	36,8%	32,5%	38,9%	38,1%	36,4%
Overskudsgrad	9,5%	3,9%	13,9%	13,9%	5,8%
Soliditetsgrad	34,4%	34,0%	35,2%	34,8%	36,1%
Forrentning af egenkapital	0,0%	-0,4%	2,1%	2,2%	-1,5%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens anbefalinger og nøgletalsvejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet for anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Selskabets væsentligste aktiviteter

Selskabets hovedaktivitet er at drive spildevandsforsyning i Københavns Kommune. Selskabet skal sikre en spildevandshåndtering af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningssikkerhed og naturen og drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne.

Den daglige drift håndteres af koncernens serviceselskab HOFOR A/S. HOFOR Spildevand København A/S har således indgået kontrakt med HOFOR A/S om levering af drift, vedligehold, administration samt anlægsydelse. Alle medarbejdere er ansat i HOFOR A/S, hvorfor HOFOR Spildevand København A/S ikke har nogen personaleomkostninger.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Selskabets resultatopgørelse for 2018 udviser et underskud på t.kr. 862, og selskabets balance pr. 31. december 2018 udviser en egenkapital på t.kr. 2.187.001.

Selskabets ledelse anser resultatet for tilfredsstillende.

Vejbidrag

Alle kommuner i Danmark betaler et årligt vejbidrag til spildevandsselskaberne for afledning af regnvand fra kommunale veje. Kommunens betaling for afledning af vejvand er reguleret i betalingsloven, og det fremgår heraf, at vejbidraget skal udgøre højst 8 pct. af anlægsudgifterne til kloakledningsanlæggene. Der er pt. usikkerhed i branchen om, hvorledes procentandelen skal fastsættes, efter Forsyningssekretariatets metode blev underkendt ved Højesteret i februar 2016.

HOFOR har efter aftale med HOFORs ejerkommuner valgt at fastsætte procenten på baggrund af en model, der sikrer faste og objektive kriterier spildevandsselskaberne og ejer-kommunerne imellem. Modellen er baseret på udkast til en afregningsmodel aftalt mellem KL og Danva. Det var forventningen, at denne model ville blive indført for hele branchen i løbet af 2017, men den foreligger endnu kun i udkast. Modellen tager udgangspunkt i det samlede provenu for vejafvandingsbidrag på landsplan i gennemsnit i perioden 2007-2010 (prisfremskrevet) og fordeler dette mellem kommunerne på baggrund af kommunernes respektive vejareal.

Denne fordeling omregner HOFOR efterfølgende til en procentandel af de faktiske anlægsudgifter i året, dog højst 8 pct. HOFOR imødeser, at reglerne på området afklares i samarbejde mellem branchen, KL og Energistyrelsen og udmøntes i lovgivning eller vejledning.

Ledelsesberetning

Særlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici

Driftsmæssige risici

Driften i selskabet varetages af HOFOR A/S, herunder også afdækning og forebyggelse af risici. Selskabet har etableret beredskabsplaner på alle væsentlige områder knyttet til virksomhedens aktiviteter. I praksis dækker dette alt fra skader på anlæg og distributionsnet til hændelser forbundet med it-nedbrud og strømafbrydelser. Procedurebeskrivelser anvendes til oplæring og i forbindelse med uafhængig kvalitetssikring af funktioner.

Finansielle risici

HOFOR Spildevand København A/S refinansierede i 2015 det obligationslån i KommuneKredit, som selskabet havde optaget i 2008 til indfrielse af tidligere gældsbreve til Københavns Kommune. Der er tale om et lån på 3,1 mia. kr., som er refinansieret i KommuneKredit med et stående lån med forfald i 2025. HOFOR Holding A/S har i 2015 overtaget lånet. Til gengæld har HOFOR Spildevand København A/S optaget et internt lån hos HOFOR Holding A/S på samme betingelser, som HOFOR Holding A/S' lån i KommuneKredit. Renterne på lånet kan med den nuværende lovgivning ikke indregnes i taksterne. Derved opstår der løbende et særligt finansieringsbehov. Københavns Kommune har givet tilsagn om at ville yde tilskud 1 i HOFOR Spildevand København A/S for at sikre, at selskabet er i stand til at betale renter på lånet. Tilskuddet kan maksimalt udgøre renteudgifterne ved det lånekonverterede gældsbev.

Virksomhedens påvirkning af det eksterne miljø og foranstaltninger til forebyggelse, reduktion m.v.

Selskabet skaber miljøforbedringer og forebygger forurening – både ved at stille krav til selskabets leverandører og gennem egen adfærd gennem selskabets miljøpolitik og miljømålsætninger.

Selvom selskabet gør alt for at undgå miljøskader, vil drift og anlægsaktiviteter altid indebære en vis risiko. I tilfælde af eventuelle skader sørger selskabet for oprydning hurtigst muligt.

Hele HOFOR koncernen er miljøcertificeret. Der udarbejdes hvert år rapportering på området. Denne indgår i årsrapporten for HOFOR Forsyning Holding P/S, der kan hentes på hjemmesiden www.hofor.dk/om-os/aarsrapporter medio april 2019.

Markedsrisici

Som forsyningsbaseret virksomhed er selskabet underlagt en række lovreguleringer. Ændringer i reguleringen kan have stor påvirkning på selskabets resultat, balance og finansielle stilling. Selskabet har derfor valgt at tage en aktiv rolle i relevante branchegrupper samt holde en tæt dialog med de regulerende myndigheder.

Ledelsesberetning

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar

Selskabet har ikke udarbejdet en selvstændig redegørelse for samfundsansvar, jf. årsregnskabsloven § 99 a, stk.6. HOFOR-koncernen har siden 2011 været medlem af FN Global Compact. En samlet redegørelse for samfundsansvar inkl. måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen, på koncernniveau, indgår i årsrapporten for HOFOR Forsyning Holding P/S, der kan hentes på hjemmesiden www.hofor.dk/om-os/aarsrapporter medio april 2019.

Lovpligtig redegørelse for det underrepræsenterede køn

I HOFOR Spildevand Københavns A/S er kønsfordelingen i bestyrelsen ligelig med henvisning til Erhvervsstyrelsens Vejledning om måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen. Bestyrelsen i selskabet består af syv medlemmer hvoraf to er forbrugervalgt.

Betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke selskabets finansielle stilling.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for HOFOR Spildevand København A/S for 2018 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Pengestrømsopgørelsen er udeladt jfr. ÅRL § 86 stk. 4, da selskabet indgår i koncernregnskabet for HOFOR Forsyning Holding P/S.

Revisionshonorar oplyses ikke i henhold til undtagelsesbestemmelsen i årsregnskabsloven § 96, stk. 3.

Årsrapporten for 2018 er aflagt i t.kr.

Ændring af regnskabsmæssige skøn

Der er ved regnskabsaflæggelsen foretaget ændring af det regnskabsmæssige skøn vedrørende selskabets mellemregning med kunder. Der er således i 2018 indregnet en regulering af årets omsætning på 6.302 t.kr. Der er tilsvarende indregnet en regulering af over-/underdækning med - 6.302 t.kr.

Over-/underdækning

Selskabet er underlagt en indtægtsramme i henhold til Bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber. Indtægtsrammen medfører en regnskabsmæssig over-/underdækning, som er udtryk for forskellen mellem den for året beregnede indtægtsramme og de faktiske indtægter omfattet heraf. Såfremt de samlede indtægter er større end den beregnede indtægtsramme indregnes en forpligtelse (mellemregning med kunder - overdækning), tilsvarende indregnes et tilgodehavende (mellemregning med kunder – underdækning) hvis de samlede indtægter er lavere end den beregnede indtægtsramme, og hvis underdækningen forventes opkrævet.

Den beregnede indtægtsramme består af det historiske økonomiske grundlag, ikke påvirkelige omkostninger, periodevise omkostninger, historiske over-/underdækninger og de forventede tillæg.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Indtægterne, der omfatter bidrag fra vandafledning, indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen indregnes ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget. Årets regulering af over-/underdækning indgår også i nettoomsætningen.

Anvendt regnskabspraksis

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder omkostninger til produktion og rensningsydelser i forbindelse med spildevand.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til administration, lokaler, tab på debitorer og vedligeholdelse af netaktiver m.v.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Finansielle poster omfatter bl.a. koncerninterne renter, garantiprovision, renter vedrørende forbrugsafregninger, renter vedrørende kommunekredit, morarenter, gebyrer mv.

Skat af årets resultat

Årets skat, som består af årets aktuelle selskabsskat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med HOFOR Holding A/S. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssige underskud, sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Anvendt regnskabspraksis

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Takstrettigheder:

I henhold til Bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand kan selskabet medfinansiere projekter og i taksterne indregne omkostninger, som efter en konkret vurdering er nødvendige af hensyn til klimaprojekters håndtering af tag- og overfladevand, herunder omkostninger til investering, drift og vedligeholdelse, samt omkostninger til retablering. Projektejer er således ikke spildevandsselskabet, men spildevandsselskabet opnår ved at forpligte sig til at finansiere projektet en tilsvarende opkrævningsret hos forbrugerne.

Når der modtages meddelelse fra Forsyningssekretariatet om godkendelse af et klimaprojekt i prisloftet indregnes en finansiell forpligtelse (Andre hensættelser) svarende til den investeringssum som spildevandsselskabet har forpligtet sig til at finansiere. Der indregnes samtidig et tilsvarende aktiv (Takstrettighed). Når projekterne afsluttes, opgøres den endelige forpligtelse for spildevandsselskabet, og posten flyttes derfor fra hensatte forpligtelser til gældsforpligtelser. Afdrag til projektejer modregnes i forpligtelsen, og opkrævninger hos forbrugerne til dækning af investeringen modregnes i takstrettighederne. De årlige driftsomkostninger og finansielle omkostninger vedrørende klimaprojektet som spildevandsselskabet også finansierer, indregnes i nettoomsætningen og i relevante omkostningsposter i takt med at de afholdes/opkræves. Hvis godkendte projekter ikke forventes gennemført, reguleres Takstrettighed og Andre hensættelser.

IT-systemer:

IT-systemer måles til kostpris med fradrag af akkumuleret afskrivning og nedskrivning.

Der foretages lineær afskrivning baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

IT-systemer	3-8 år
-------------	--------

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen reduceret med salgsmkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis eksterne omkostninger.

Anvendt regnskabspraksis

Udviklingsprojekter

Udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsaktiviteter.

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, og hvor den tekniske gennemførlighed, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, hvis kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt udviklingsomkostningerne. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Efter færdiggørelsen af udviklingsarbejdet afskrives udviklingsomkostninger lineært over den vurderede økonomiske brugstid. Afskrivningsperioden udgør sædvanligvis 3 - 5 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver anskaffet før 1. januar 2010 er målt til standardpriser med fradrag af akkumulerede afskrivninger baseret på standardlevetider. Standardpriser og standardlevetider er udmeldt af Forsyningssekretariatet i forbindelse med opgørelsen af den reguleringsmæssige åbningsbalance.

Standardværdierne anført ovenfor vurderes at være udtryk for, at materielle anlægsaktiver er målt til dagsværdien af anlæggene, idet standardværdierne giver selskabet ret til at opkræve et beløb svarende til standardværdierne hos forbrugerne over en årrække.

Materielle anlægsaktiver anskaffet 1. januar 2010 eller senere måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets restværdi efter afsluttet brugstid og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Anvendt regnskabspraksis

Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellige.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Øvrige bygninger	50-75 år
Produktionsanlæg og maskiner	10-75 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	5-20 år

Der afskrives ikke på grunde og materielle anlægsaktiver under udførelse.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsmkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre eksterne omkostninger.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Idet afskrivningerne er udtryk for selskabets årlige forbrug af retten til at opkræve investeringer hos forbrugerne vil afskrivningerne som udgangspunkt samtidig være udtryk for årets regulering til dagsværdi. Derfor vil der i selskabet typisk ikke være løbende dagsværdireguleringer bortset fra afskrivninger.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Nedskrivningstesten baseres på vandsektorlovens særlige forhold.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Det er alene indikationer på værdiforringelse, der relaterer sig til begivenheder indtrådt efter aktivernes anskaffelse, som udløser nedskrivningstest.

Anvendt regnskabspraksis

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende eller en portefølje af tilgodehavender er værdiforringet. Hvis der foreligger en objektiv indikation på, at et individuelt tilgodehavende er værdiforringet, foretages nedskrivning på individuelt niveau.

Reguleringsmæssig underdækning:

Såfremt de hos forbrugerne opkrævede beløb er mindre end omkostningerne ved vandforsyningsaktiviteterne, indregnes forskellen i balancen som et tilgodehavende i det omfang underdækningen forventes opkrævet.

Egenkapital

Reserve for udviklingsomkostninger:

Reserve for udviklingsomkostninger omfatter indregnede udviklingsomkostninger. Reserven kan ikke benyttes til udbytte eller dækning af underskud. Reserven reduceres eller opløses, hvis de indregnede udviklingsomkostninger afskrives eller udgår af virksomhedens drift. Dette sker ved overførsel direkte til egenkapitalens frie reserver.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Hensatte forpligtelser måles til dagsværdi.

Der henvises i øvrigt til beskrivelse af takstrettigheder under immaterielle anlægsaktiver

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Tilgodehavende og skyldigt sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som ”Tilgodehavende sambeskatningsbidrag” eller ”Skyldigt sambeskatningsbidrag”.

Anvendt regnskabspraksis

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt under-skud, indregnes til den værdi, hvortil de forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Gældsforpligtelser

Finansielle forpligtelser, som lån hos kreditinstitutter, indregnes ved låneoptagelse til kostpris, svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris.

Ved uafregnede forbrugsleverancer er årets forventede omsætning beregnet på grundlag af mængden af leveret energi i forsyningsområdet, historiske forbrugsdata, nettab og de for året fastsatte tariffer. Årets forventede omsætning sammenholdes med den fakturerede mængde, og forskellen er årets ikke fakturerede mængde (uafregnede forbrugsleverancer). Dette beløb reguleres i omsætningen og medtages som enten et tilgodehavende eller som en forpligtelse.

Øvrige gældsforpligtelser måles til nettorealiseringsværdi.

Reguleringsmæssig overdækning:

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb indtægtsrammen for vandforsynings aktiviteterne, indregnes forskellen i balancen som en gældsforpligtelse.

Anvendt regnskabspraksis

Hoved- og nøgletaloversigt

Forklaring af nøgletal.

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2018

	Note	2018	2017
		t.kr.	t.kr.
Nettoomsætning	1	526.686	513.323
Andre driftsindtægter	2	1.306	1.527
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-249.960	-256.476
Andre eksterne omkostninger		-84.336	-91.783
Bruttoresultat		193.696	166.591
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	3	-143.428	-146.427
Driftsresultat		50.268	20.164
Finansielle indtægter	4	476	661
Finansielle omkostninger	5	-32.709	-33.434
Resultat før skat		18.035	-12.609
Skat af årets resultat	6	-18.897	3.404
Årets resultat		-862	-9.205
Resultatdisponering	7		

Balance pr. 31. december 2018

	<u>Note</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
		t.kr.	t.kr.
Aktiver			
IT-systemer		6	2.831
Takstrettigheder		320.002	320.500
Immaterielle anlæg under udførelse		3.850	3.841
Immaterielle anlægsaktiver	8	<u>323.858</u>	<u>327.172</u>
Grunde og bygninger		132.264	135.054
Produktionsanlæg og maskiner		5.199.915	5.242.283
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		19.225	24.672
Materielle anlægsaktiver under udførelse		508.185	277.682
Materielle anlægsaktiver	9	<u>5.859.589</u>	<u>5.679.691</u>
Anlægsaktiver i alt		<u>6.183.447</u>	<u>6.006.863</u>
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		27.858	41.006
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		125.046	287.378
Udskudt skatteaktiv	11	19.922	24.819
Mellemregning med kunder (underdækning)		0	7.385
Tilgodehavender		<u>172.826</u>	<u>360.588</u>
Likvide beholdninger		<u>750</u>	<u>2.340</u>
Omsætningsaktiver i alt		<u>173.576</u>	<u>362.928</u>
Aktiver i alt		<u>6.357.023</u>	<u>6.369.791</u>

Balance pr. 31. december 2018

	Note	<u>2018</u>	<u>2017</u>
		t.kr.	t.kr.
Passiver			
Virksomhedskapital		615.950	615.950
Reserve for opskrivninger		122.229	122.229
Reserve for udviklingsomkostninger		3.850	3.841
Overført resultat		<u>1.444.972</u>	<u>1.423.540</u>
Egenkapital	10	<u>2.187.001</u>	<u>2.165.560</u>
Andre hensættelser	12	<u>314.500</u>	<u>320.500</u>
Hensatte forpligtelser i alt		<u>314.500</u>	<u>320.500</u>
Andre kreditinstitutter		573.584	600.473
Gæld til tilknyttede virksomheder		3.057.518	3.057.518
Anden gæld		5.285	0
Mellemregning med kunder (overdækning)		<u>47.781</u>	<u>62.752</u>
Langfristede gældsforpligtelser	13	<u>3.684.168</u>	<u>3.720.743</u>
Andre kreditinstitutter	13	26.889	26.889
Leverandører af varer og tjenesteydelser		1.893	2.804
Uafregnede forbrugsleverancer		39.078	44.522
Gæld til tilknyttede virksomheder	13	76.503	75.207
Skyldig sambeskatningsbidrag	14	26.571	0
Anden gæld	13	<u>420</u>	<u>13.566</u>
Kortfristede gældsforpligtelser		<u>171.354</u>	<u>162.988</u>
Gældsforpligtelser i alt		<u>3.855.522</u>	<u>3.883.731</u>
Passiver i alt		<u>6.357.023</u>	<u>6.369.791</u>
Eventualposter mv.	15		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	16		
Nærtstående parter og ejerforhold	17		

Egenkapitalopgørelse

	Virk- somheds- kapital	Reserve for opskriv- ninger	Reserve for udviklings- omkost- ninger	Overført resultat	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Egenkapital 1. januar 2018	615.950	122.229	3.841	1.423.540	2.165.560
Kapitaltilskud	0	0	0	22.303	22.303
Overførsler, reserver	0	0	9	-9	0
Årets resultat	0	0	0	-862	-862
Egenkapital 31. december 2018	615.950	122.229	3.850	1.444.972	2.187.001

Noter til årsrapporten

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	t.kr.	t.kr.
1 Nettoomsætning		
Vandafledning	512.801	482.760
Vejbidrag	4.799	4.585
Tilslutningsbidrag	1.501	13.901
Regulering af over/underdækning	<u>7.585</u>	<u>12.077</u>
Nettoomsætning i alt	<u><u>526.686</u></u>	<u><u>513.323</u></u>
2 Andre driftsindtægter		
Lejeindtægter ejendom	1.155	1.265
Andre driftsindtægter	<u>151</u>	<u>262</u>
	<u><u>1.306</u></u>	<u><u>1.527</u></u>
3 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver		
Afskrivninger immaterielle anlægsaktiver	3.516	2.940
Afskrivninger materielle anlægsaktiver	<u>139.912</u>	<u>143.487</u>
	<u><u>143.428</u></u>	<u><u>146.427</u></u>
4 Finansielle indtægter		
Renteindtægter fra tilknyttede virksomheder	401	587
Andre finansielle indtægter	<u>75</u>	<u>74</u>
	<u><u>476</u></u>	<u><u>661</u></u>

Noter til årsrapporten

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	t.kr.	t.kr.
5 Finansielle omkostninger		
Finansielle omkostninger tilknyttede virksomheder	22.577	24.847
Andre finansielle omkostninger	<u>10.132</u>	<u>8.587</u>
	<u>32.709</u>	<u>33.434</u>
6 Skat af årets resultat		
Årets udskudte skat	4.412	-2.942
Regulering af skat vedrørende tidligere år	14.000	-769
Regulering af udskudt skat tidligere år	<u>485</u>	<u>307</u>
	<u>18.897</u>	<u>-3.404</u>
Selskabet er sambeskattet med de øvrige skattepligte selskaber i koncernen. Som følge af en genberegning af skattemæssige indgangsværdier i den del af koncernens vandsektorselskaber, hvor SKAT tidligere har korrigeret disse, skal selskabet tilbagebetale tidligere opkrævede sambeskatningsbidrag på 24.494 tkr.		
7 Resultatdisponering		
Overført resultat	<u>-862</u>	<u>-9.205</u>
	<u>-862</u>	<u>-9.205</u>

Noter til årsrapporten

8 Immaterielle anlægsaktiver

	IT-systemer	Takst- rettigheder	Immaterielle anlæg under udførelse	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2018	12.440	320.500	3.841	336.781
Tilgang i årets løb	115	78	9	202
Kostpris 31. december 2018	<u>12.555</u>	<u>320.578</u>	<u>3.850</u>	<u>336.983</u>
Af- og nedskrivninger 1. januar 2018	9.609	0	0	9.609
Årets afskrivninger	2.940	576	0	3.516
Af- og nedskrivninger 31. december 2018	<u>12.549</u>	<u>576</u>	<u>0</u>	<u>13.125</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	<u>6</u>	<u>320.002</u>	<u>3.850</u>	<u>323.858</u>
Afskrives over	<u>3-8 år</u>	<u>7-25 år</u>		

Der afskrives ikke på anlæg under udførelse.

Noter til årsrapporten

9 Materielle anlægsaktiver

	Grunde og bygninger	Produktions- anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle anlægs-aktiver under udførelse	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2018	135.781	6.255.463	58.696	277.683	6.727.623
Tilgang i årets løb	0	0	0	322.603	322.603
Afgang i årets løb	-2.678	0	-116	0	-2.794
Overførsler i årets løb	0	92.101	0	-92.101	0
Kostpris 31. december 2018	133.103	6.347.564	58.580	508.185	7.047.432
Af- og nedskrivninger 1. januar 2018	727	1.013.180	34.024	0	1.047.931
Årets afskrivninger	112	134.469	5.331	0	139.912
Af- og nedskrivninger 31. december 2018	839	1.147.649	39.355	0	1.187.843
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	132.264	5.199.915	19.225	508.185	5.859.589
Afskrives over	50-75 år	10-75 år	5-20 år	- år	

Der afskrives ikke på grunde og anlæg under udførelse.

10 Egenkapital

Virksomhedskapitalen består af 615.950 aktier à nominelt t.kr. 1. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.

Der har ikke været ændringer i virksomhedskapitalen i de seneste 5 år.

Noter til årsrapporten

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	t.kr.	t.kr.
11 Hensættelse til udskudt skat		
Udskudt skatteaktiv 1. januar 2018	24.819	22.184
Årets regulering af udskudt skat	-4.412	2.942
Regulering af udskudt skat, tidligere år	-485	-307
Hensættelse til udskudt skatteaktiv 31. december 2018	<u>19.922</u>	<u>24.819</u>
Immaterielle anlægsaktiver	-722	-845
Materielle anlægsaktiver	20.423	23.372
Tilgodehavender	76	35
Over-/underdækning	10.512	12.181
Nedskrivning af skatteaktiv	-10.368	-9.924
Overført til udskudt skatteaktiv	19.922	24.819
	<u>0</u>	<u>0</u>
Udskudt skatteaktiv		
Opgjort skatteaktiv	<u>19.922</u>	<u>24.819</u>
Regnskabsmæssig værdi	<u>19.922</u>	<u>24.819</u>
Det forventes, at skatteaktivet kan udnyttes i sambeskatningskredsen inden for en kortere årrække		
12 Andre hensættelser		
Saldo primo 1. januar 2018	320.500	326.700
Afgang i årets løb	-6.000	-6.200
Saldo ultimo 31. december 2018	<u>314.500</u>	<u>320.500</u>

Noter til årsrapporten

13 Langfristede gældsforpligtelser

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	t.kr.	t.kr.
Andre kreditinstitutter		
Efter 5 år	466.028	492.917
Mellem 1 og 5 år	<u>107.556</u>	<u>107.556</u>
Langfristet del	573.584	600.473
Øvrig kortfristet gæld til kreditinstitutter	<u>26.889</u>	<u>26.889</u>
Kortfristet del	<u>26.889</u>	<u>26.889</u>
	<u>600.473</u>	<u>627.362</u>
Gæld til tilknyttede virksomheder		
Mellem 1 og 5 år	<u>3.057.518</u>	<u>3.057.518</u>
Langfristet del	3.057.518	3.057.518
Øvrig kortfristet gæld til tilknyttede virksomheder	<u>76.503</u>	<u>75.207</u>
Kortfristet del	<u>76.503</u>	<u>75.207</u>
	<u>3.134.021</u>	<u>3.132.725</u>
Anden gæld		
Efter 5 år	4.377	0
Mellem 1 og 5 år	<u>908</u>	<u>0</u>
Langfristet del	5.285	0
Øvrig kortfristet anden gæld	<u>420</u>	<u>13.566</u>
Kortfristet del	<u>420</u>	<u>13.566</u>
	<u>5.705</u>	<u>13.566</u>

Noter til årsrapporten

13 Langfristede gældsforpligtelser (Fortsat)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	t.kr.	t.kr.
Mellemregning med kunder (overdækning)		
Mellem 1 og 5 år	47.781	62.752
Langfristet del	<u>47.781</u>	<u>62.752</u>
Inden for et år	<u>0</u>	<u>0</u>
Kortfristet del	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>47.781</u>	<u>62.752</u>

Vedrørende "Gæld til tilknyttede virksomheder", henvises til omtale i ledelsesberetningen om "Finansielle risici."

14 Skyldig sambeskatningsbidrag

Selskabet er sambeskattet med de øvrige skattepligtige selskaber i koncernen. Som følge af en genberegning af skattemæssige indgangsværdier i den del af koncernens vandsektorselskaber, hvor SKAT tidligere har korrigeret disse, skal selskabet tilbagebetale tidligere opkrævede sambeskatningsbidrag på 24.494 t.kr.

Noter til årsrapporten

15 Eventualposter mv.

Koncernens datterselskaber hæfter solidarisk for fællesregistrering af moms med undtagelse af:

- HOFOR forsyning Holding P/S
- HOFOR Holding A/S
- HOFOR Spildevand Holding A/S
- BIOFOS Holding A/S med underliggende datterselskaber
- HOFOR Vand Holding A/S

Selskabet er sambeskattet med øvrige selskaber i HOFOR Holding A/S koncernen. Som sambeskattet selskab, der ikke er helejet, hæfter selskabet begrænset og subsidiært for danske selskabsskatter.

Selskabet har indgået kontrakt med HOFOR A/S om levering af drift, vedligehold, administration samt anlægsydelse. Alle medarbejdere er ansat i HOFOR A/S, hvorfor selskabet ingen personaleomkostninger har.

Selskabet har endvidere købt rensningsydelser hos BIOFOS-koncernen.

16 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Der er ingen sikkerhedsstillelser tilknyttet selskabets aktiver eller gæld.

17 Nærtstående parter og ejerforhold

Alle transaktioner med nærtstående parter er gennemført på markedsmæssige vilkår.

HOFOR Spildevand København A/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse

HOFOR Spildevand Holding A/S, Ørestads Boulevard 35, 2300 København S, besidder 100% af selskabskapitalen i HOFOR Spildevand København A/S.

Selskabets årsregnskab indgår i koncernregnskabet for HOFOR Forsyning Holding P/S, jf. årsregnskabslovens § 71.